

GO-2139-40 Seat No. _____

Third Year B. A. (Sem. V) Examination

November/December - 2013

History : Paper - C.C. - 509

1. *The Cultural History of India (Optional) (Sec.-I)*
2. *History of U.S.A. (Optional) (1861 to 1912 A.D.)*

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1. The Cultural History of India (Optional) (Sec.-I)

૧ સંસ્કૃતિનો અર્થ સમજાવી તેના સ્વરૂપની ચર્ચા કરો.

અથવા

૧ ભારતીય સંસ્કૃતિની વિવિધ લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો.

૨ રામાયણ અને મહાભારત નામના મહાકાવ્યમાં પ્રગટ થતું હિન્દુ દર્શન દર્શાવો.

અથવા

૨ બૌદ્ધ ધર્મના વિવિધ પાસાંઓની ચર્ચા કરો.

૩ અશોકની સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓનું આલેખન કરો.

અથવા

૩ હર્ષવર્ધનની સિદ્ધિઓનું મૂલ્યાંકન કરો.

૪ ગુપ્તકાલીન સ્થાપત્યની ચર્ચા કરો.

અથવા

૪ પ્રાચીન ભારતમાં થયેલ શિક્ષણના ક્ષેત્રે વિકાસ આલેખો.

૫ ટૂંકમાં જવાબ લખો : (કોઈ પણ સાત)

(૧) ઈ.બી. ટાયબરના મતે સંસ્કૃતિ એટલે શું ?

(૨) ભારતીય સંસ્કૃતિનાં લક્ષણો જણાવો.

(૩) શ્રીમદ્ ભાગવત વિશે પાંચ વાક્યોમાં જવાબ લખો.

(૪) જૈન ધર્મના પાંચ મહાવ્રતો જણાવો.

(૫) ધનંજયે કયો શબ્દ કોષ લખ્યો ?

(૬) ગૌતમ બુદ્ધનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો ?

(૭) કયા પ્રદેશ ઉપરના આક્રમણ પછી અશોકનું હૃદય પરિવર્તન થયું ?

(૮) ચંદ્રગુપ્ત બીજાના સાહિત્ય રત્નો કયા હતા જણાવો.

(૯) હ્યુ-એન-સાંગ કોણ હતા તે ભારતમાં શા માટે આવ્યા ?

(૧૦) ગુપ્ત સમયમાં મહાન ખગોળશાસ્ત્રી કોણ હતા ?

(૧૧) પ્રાચીન ભારતમાં શિક્ષણની ખ્યાતનામ વિદ્યાપીઠો કઈ હતી ?

(૧૨) વલ્લભી વિદ્યાપીઠમાં કયા સંપ્રદાયનું મુખ્ય શિક્ષણ અપાતું હતું ?

2. History of U.S.A. (Optional) (1861 to 1912 A.D.)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ અમેરિકન સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધનાં કારણો વિગતે જણાવી, તેનાં પરિણામો જણાવો.

અથવા

૧ અબ્રાહમ લિંકનની કારકિર્દી અને સિદ્ધિઓ આલેખો.

૨ અમેરિકન ક્રાંતિ પછી ઔદ્યોગિક અને ખેતીનાં ક્ષેત્રે થયેલ વિકાસ નોંધો.

અથવા

૨ સ્પેનીસ-અમેરિકન યુદ્ધનાં પરિણામો જણાવી તેની અસરો નોંધો.

૩ પ્રગતિવાદી ચળવળની ભૂમિકા સમજાવી, તે દ્વારા થયેલા સુધારાઓ વર્ણવો.

અથવા

૩ અમેરિકન પ્રમુખ થિયોડોર રૂઝવેલ્ટની ગૃહનીતિ અમેરિકાના વિકાસ માટે મહત્વની હતી. - સમજાવો.

૪ થિયોડોર રૂઝવેલ્ટની વિદેશનીતિ મૂલવો.

અથવા

૪ ટ્રાફ્ટની ડોલર-ડિપ્લોમસીએ અમેરિકાનાં રાજકારણમાં મહત્વનો ભાગ ભજવ્યો.
- આ વિધાનના સંદર્ભે માહિતી આપો.

૫ ગમે તે સાત પ્રશ્નોના જવાબો ટૂંકમાં લખો :

- (૧) ઉત્તરના માનવતાવાદીઓએ ગુલામો માટે કઈ યોજના કરી? શા માટે?
- (૨) અમેરિકામાં આંતરવિગ્રહની શરૂઆત ક્યારે અને ક્યા બનાવથી શરૂ થઈ?
- (૩) દક્ષિણનાં રાજ્યોએ સંઘમાંથી છૂટા પડીને કયો નવો સંઘ રચ્યો? શા માટે?
- (૪) “કુ-કલક્ષ-કલ્પાન” નામની સંસ્થાની રચના કોણે અને શા માટે કરી?
- (૫) સ્પેન વિરુદ્ધ બળવો ક્યા પ્રદેશના નાગરિકોએ કર્યો અને કોના નેતૃત્વ હેઠળ થયો?
- (૬) અમેરિકાનાં ક્યા બે સમાચારપત્રોએ સ્પેન-અમેરિકન યુદ્ધમાં મહત્ત્વનો ભાગ ભજવ્યો?
- (૭) દક્ષિણ ખેડૂત સંઘની સ્થાપના ક્યારે અને ક્યા રાજ્યનાં નાગરિકોએ કરી?
- (૮) અમેરિકામાં સ્ત્રીઓને મતાધિકાર ક્યા સુધારા દ્વારા મળ્યો? આ સુધારો ક્યા વર્ષ દરમ્યાન મળ્યો?
- (૯) અમેરિકામાં “બ્યૂરો ઓફ કોર્પોરેશન”ની સ્થાપના કોણે અને શા માટે કરી?
- (૧૦) ઈન્ટર સ્ટેટ કોમર્સ કમિશનને રેલવેનાં ભાડાના દર નક્કી કરવાનો અધિકાર ક્યા વર્ષે અને ક્યા કાયદા દ્વારા મળ્યો?
- (૧૧) અમેરિકાનાં પૂર્વ અને પશ્ચિમ કિનારે આવેલા બે મહાસાગરો ક્યા હતા? તેને કઈ નહેર દ્વારા જોડવાની યોજના હતી?
- (૧૨) દ્વિતીય વિશ્વ-યુદ્ધ બાદ “ડોલર ડિપ્લોમસી”નો પ્રયોગ ક્યાં કરવામાં આવ્યો?